

Zespół Szkół Samochodowych
w Legnicy

SZKOLNY PROGRAM
PROFILAKTYCZNO- WYCHOWAWCZY

Rok szkolny 2016 / 2017

Zatwierdzony uchwałą Rady Pedagogicznej w dniu:

I. Wprowadzenie.

Celem programu profilaktycznego jest podjęcie działań chroniących młodzież przed zakłóceniami w rozwoju oraz działań pojawiających się w sytuacjach zagrożeń.

Szkoła jest miejscem realizacji przede wszystkim profilaktyki pierwszorzędowej, która polega na promocji zdrowia, ochronie młodzieży przed zagrożeniami, rozwijaniu wśród uczniów umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach życiowych. Gdy młodzi ludzie nauczą się dbać o swoje dobre samopoczucie fizyczne, psychiczne, społeczne i duchowe, groźba sięgania po substancje uzależniające będzie mniejsza. Okres dojrzewania to czas, w którym młody człowiek nabywa nowych doświadczeń, eksperymentuje, wchodzi w nowe role. Skutkiem zaburzeń w procesie wychowania i nie zaspokojonych potrzeb rozwojowych są zaburzenia w zachowaniu młodego człowieka. Są to tzw. zachowania ryzykowne, niezgodne z przyjętymi normami społecznymi, prawnymi i obyczajowymi. Do takich zachowań zalicza się przede wszystkim:

- używanie substancji psychoaktywnych (palenie papierosów, spożywanie alkoholu i narkotyków),
- agresja wśród młodzieży,
- stosowanie wulgaryzmów,
- brak zainteresowania nauką,
- trudności w szkole, wagary,
- brak troski o własne zdrowie.

W związku z powyższym należy podjąć działania mające na celu ograniczenie kontaktu młodzieży z substancjami psychoaktywnymi poprzez zaproponowanie im alternatywnych sposobów spędzania wolnego czasu i ćwiczenie umiejętności asertywnego zachowania się wobec presji grupy rówieśniczej. Należy również rozwijać wśród uczniów różne zainteresowania oraz kształtować wśród nich umiejętność budowania więzi w rodzinie oraz w szkole.

Młodzież, która przejawia pierwsze objawy dysfunkcji, np. eksperymentowanie ze środkami odurzającymi, powinna zostać objęta programem działań psychologa, pedagoga lub socjoterapeuty, który umożliwi wycofanie się z działań ryzykownych.

II. Podstawa prawna do prowadzenia działań profilaktycznych w szkole:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 roku,
- Konwencja o Prawach Dziecka z dnia 20 listopada 1989 roku, ratyfikowana przez Polskę 30 kwietnia 1991 roku,
- Ustawa o Systemie Oświaty z dnia 7 września 1991 roku ze zmianami,
- Ustawa o postępowaniu w sprawach nieletnich z dnia 26 października 1982 roku ze zmianami,
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 1997 roku o przeciwdziałaniu narkomanii,
- Ustawa o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych z dnia 9 listopada 1995 roku,
- Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 roku,
- Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego z dnia 19 sierpnia 1994 roku,
- Rozporządzenie MENiS w sprawie udzielania i organizacji pomocy psychologiczno - pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach z dnia 15 stycznia 2001 roku,
- Rozporządzenie MENiS w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem z dnia 31 stycznia 2003 roku,

- Rozporządzenie MENiS w sprawie sposobu i trybie organizacji indywidualnego nauczania dzieci i młodzieży z dnia 29 stycznia 2003 roku,
- Statut Zespołu Szkół Samochodowych w Legnicy.

III. Cele i zadania programu:

Głównym celem Szkolnego Programu Profilaktyki jest wykształcenie wśród uczniów umiejętności przewidywania zagrożeń, unikania ich, a gdy zaistnieją – zdolności radzenia sobie z nimi oraz postrzegania ciała i zdrowia jako wartości.

Cele ogólne programu:

- tworzenie bezpiecznej i przyjaznej atmosfery w szkole,
- wychowanie uczniów do dbałości o zdrowie fizyczne i psychiczne,
- zapobieganie lub niwelowanie takich uzależnień jak: alkoholizm, narkomania, nikotynizm,
- uświadomienie uczniom, jak ważna jest profilaktyka nowotworowa, profilaktyka HIV/AIDS oraz profilaktyka cukrzycy.

Cele operacyjne:

Uczniowie:

- potrafią rozpoznawać ryzykowne sytuacje i podejmować decyzje korzystne dla ich zdrowia i rozwoju,
- mają większą świadomość i wiedzę o zachowaniach wpływających na zdrowie, potrafią odpowiednio wykorzystać czas wolny i prowadzić zdrowy styl życia,
- wiedzą, jak oprzeć się presji grupy,
- mają świadomość i wiedzę o możliwościach wpływania na swój stan psychiczny, potrafią szukać pomocy w trudnych dla siebie sytuacjach życiowych,
- potrafią panować nad emocjami, komunikować swoje potrzeby i porozumiewać się z otoczeniem,
- potrafią udzielać pierwszej pomocy.

IV. Zakres oddziaływań profilaktycznych:

Program skierowany jest do wszystkich uczniów Zespołu Szkół Samochodowych oraz realizowany będzie w trakcie działań dydaktycznych i wychowawczych.

Program profilaktyki obejmować będzie następujące obszary działania:

1. Zapewnienie bezpieczeństwa uczniom naszej szkoły, odnoszące się do fizycznych warunków funkcjonowania szkoły jak i ogólnego samopoczucia naszych wychowanków. Respektowanie norm społecznych przez uczniów, uwrażliwienie ich na negatywne konsekwencje określonych zachowań, nauka empatii i zrozumienia.
2. Kształtowanie postaw i zachowań społecznych warunkujących prawidłowy rozwój.
3. Promowanie zdrowego stylu życia i kształcenie umiejętności wykorzystania wolnego czasu (odpowiednie odżywianie, aktywność fizyczna, prawidłowe relacje z innymi).
4. Przeciwdziałanie nikotynizmowi, alkoholizmowi i narkomanii poprzez informowanie o mechanizmach i następstwach palenia papierosów, picia alkoholu i zażywania narkotyków i dopalaczy.
5. Profilaktyka HIV/AIDS.
6. Profilaktyka nowotworowa.
7. Profilaktyka cukrzycy.

V. Metody i formy pracy:

1. Program realizowany będzie przede wszystkim **metodami aktywizującymi** uczniów:
 - dyskusja (debata „za i przeciw”, metaplan, dyskusja panelowa, „sześć kapeluszy”),
 - wchodzenie w rolę (odgrywanie scenek, symulacja, drama),
 - analizowanie i rozwiązywanie problemów (burza mózgów, drzewo decyzyjne, analiza przypadku),
 - uczenie się w małych zespołach (puzzle, kula śnieżna),
 - projekt (łączy wiele technik),
 - wizualizacje (mapy myśli, sporządzanie plakatów, prezentacji multimedialnych).
2. Spotkania z przedstawicielami różnych instytucji (wykłady, pogadanki, warsztaty).
3. Organizacja imprez rekreacyjnych i zajęć umożliwiających prezentację swoich uzdolnień i możliwości (np. szkolne koła zainteresowań, wycieczki, rajdy, zajęcia sportowe).

VI. Osoby odpowiedzialne za realizację programu:

- dyrekcja szkoły,
- pedagog szkolny,
- wychowawcy klas i nauczyciele poszczególnych przedmiotów,
- rodzice,
- pielęgniarka szkolna,
- przedstawiciele instytucji środowiska lokalnego wspierających szkołę (np. Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna, Sanepid, Ogólnopolska Federacja Organizacji Pomocy Dzieciom i Młodzieży Chorym na Cukrzycę).

VII. Sposoby i narzędzia ewaluacji:

- określenie nastawienia uczestników (uczniów, nauczycieli, rodziców) do realizacji programu, poznanie ewentualnych trudności i braków, które wystąpiły w trakcie realizacji programu,
- obserwacja postępów w nauce i zachowania młodzieży,
- udział uczniów w życiu klasy i szkoły, w zajęciach pozalekcyjnych oraz konkursach,
- ocena samopoczucia uczniów w szkole,
- analiza dokumentacji szkolnej,
- rozmowy,
- dokonanie oceny w zakresie wiedzy i umiejętności nabytych przez uczestników programu profilaktycznego (np. wyniki konkursów).

Program opracowany przez nauczyciela biologii i wychowania do życia w rodzinie Magdalenę Walczak – Radoń.